

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 8 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Episcopul Caransebeșului.

Sibiu, 14 Iulie n.

Alegerea de episcop pentru dieceza văduvită a Caransebeșului s'a făcut în regulă luni, în ziua sfinților apostoli Petru și Pavel. Sinodul electoral a fost condus de P. C. Sa Arhimandritul *Filaret Musta*, ca mandatar metropolitan. Increderea sinodului eparhial, îndreptățit să facă alegerea, s'a împărțit de astădată între cei doi dignitari mai tineri ai bisericii noastre, fii ai diecesei văduvite, *Dr. Iosif Traian Badescu* și *Dr. Iosif Iuliu Olariu*, dintre cari la votarea efectuată conform statutului organic primul a înrunit 32, cel din urmă 22 voturi. A intrat deci proclamat ales episcop al diecesei Caransebeș *Preacuvioșia Sa*, părintele protosinel *Dr. Iosif Traian Badescu*, cu o majoritate de 10 voturi.

Regretăm, că nu s'a putut ajunge la înțelegere între cele două părți care au stat față în față la această alegere de episcop, făcându-se o alegere cu unanimitate, pentruca alesul să fie alesul tuturor, concentrând în sine increderea și dragostea tuturor, căci pe calea aceasta mai bine era asigurată pacea și liniștea pe seama acestei dieceze, sbuciumată atât de mult în vremea din urmă. Dar votul sinodului eparhial și în forma cum a fost dat trebuie respectat, și alesul trebuie considerat de alesul tuturor, după alegerea sa a eșit din voința majorității sinodului. Am dori deci, ca luptele purtate până la alegere între cele două partide existente în sinodul eparhial din Caransebeș să fie terminate cu actul de alegere, și acum să încete dușmăniile, să nu se mai dea nou nutremânt patimilor omenești, pentru a fi de nou ațâțate, ci toți cei chemați și datori să conlucre la binele bisericii să caute să îndrepte în dieceză aceea ce cred că în dreptățe să fie îndreptat, lucru pe care-l pot face mai

ușor onorând pe nou alesul cu deplina lor încredere și făcându-i posibilă păstoria credincioșilor în spiritul dreptății, blândeții și al iubirii creștinești, așa cum credem că singur are dorința ferbinte să-i păstorească, în cazul că alegerea sa va întruni și încrederea guvernului și va fi confirmată din partea Maiestății Sale.

Preacuvioșia Sa, protosinelul *Dr. Iosif Traian Badescu* e născut în comuna *Teșelnița*, în granița militară a Banatului. După terminarea gimnaziului în Seghedin cu succes eminent, a ascultat drepturile în Budapesta, apoi a trecut la facultatea teologică din Cernăuți, unde a luat doctoratul în sfânta teologie cu frumos succes. A înțeles în serviciul diecezei Caransebeș, întâiu ca secretar consistorial, și în urmă ca referent bisericesc, post pe care-l ocupă și astăzi. E om muncitor, înzestrat cu mult simț de datorință, și aflându-se încă în floarea vieții, biserica e în drept să aștepte mult bine dela activitatea ce o va desvolta pe noul teren de muncă, după ce i se va deschide.

Din parlament. Dieta a ținut ședință Sâmbătă, în 10 Iulie n. la orele 10. S'a pus la ordinea zilei problema comisiunii de imunitate, care a constatat, că prin faptul, că deputatul croat *Norosz* a fost arestat și dus la primărie, nu i s'a violat dreptul de imunitate; prin condamnarea sa însă da. Comisiunea propune, ca guvernul să fie îndrumat să esopereze satisfacție. Deputatul *Dr. Aurel Vlad* propune, ca și arestarea să fie decretată ca violare a imunității. La votare se primește propunerea deput. *Vlad*. Se naște gălăgie și se cere contraprobă. Prezidentul nu admite. Se cere apoi ședință secretă, în care se constată, că prezidentul a procedat corect. Majoritatea a primit propunerea lui *Vlad*. Urmează prezentarea guvernului, numit a doua oră. În numele parlamentului constituțional salută Széll Kálmán. În numele independenților vorbește *Hoffmann Otto*, în numele partidului popular *Molnár János*, iar punctul de vedere al naționalilor propune, ca dieta să e-

nunțe, că nu are încredere în guvern, și că prima condiție a rezolvării crizei politice e realizarea suveranității universale, egal și secret. Au urmat interpelări și încheierea ședinței, care s'a continuat luni, când s'a primit o propunere a deputatului *Bakory* cu privire la punctul de vedere al independenților, cari cer la toamnă singuri puterea, promit să facă legea nouă electorală și să înceapă lucrările de pregătire pentru banca independentă ungară. Dieta s'a prorogată apoi până la 28 Septembrie n.

Păstoria

păcătoșilor eliberați din prisoare

de Gavril Hango.

II.

Fiind spiritual la penitențiarul reg. ung. regn. din Gherla acum mai bine de 10 ani, mi s'a dat trista ocaziune să mă conving, că în foarte multe parohii de ale bisericii noastre catehizarea tinerimii e neglijată cu totul, că în biserici se predică foarte puțin și necorespunzător trebuințelor actuale și mai cu samă că cu păstoria privată a poporului și mai cu samă cu păstoria celor eliberați din închisori nu se ocupă, putem zice, nimeni, de loc. Căci, abstracție făcând dela mărturisirile necontro'abile ale unor decăzuți, numai așa ne putem explica, cum de se află oameni în vârstă, cari nu-și știu face nici cruce, și cari nici nu știu ce e taina pocăinței, ne cum să se fi mărturisit vre-odată și să aibă cât de puține cunoștințe religioase. Dar mai cu seamă nu se ocupă nimeni cu păstoria și grija familiilor celor din închisori, cari apoi în absența capului familiei închis se demoralizează și ele, și nu se ocupă nimeni cu păstoria celor eliberați din închisori, cari apoi de multeori, foarte curând, iar cad în păcatele de mai nainte, ori într'alte tărădelegi, și așa răul în loc să se împuțineze, mereu se sporește.

Nu e vorbă aci de puținii păcătoși incorrigibili, ci de cei mulți, accesibili de idei și sentimente morale, cari pe lângă o păstorie continuativă și numai din când în când de preoții din afară, n'ar cădea din nou în mocirla păcatelor celor mai mari, ci ar rămânea pe calea cea bună dela care s'au fost abătut.

Am zis, că mulți păcătoși, după ce se eliborează din prisoare, iar cad în ea, și aceasta: din vina societății, și mai cu seamă din vina multor preoți din afară. Da! Din vina societății, pentru că aceasta de multeori, în lipsa de conducători conștiențioși, cari să o formeze după principiile morale ale creștinismului în privința raportului ei față de astfel de nenorociți, pe aștia de priori îi lapădă de tot din sinul ei, fără a căuta, că oare nu s'au întors ei din prisoare barem în parte, ori total îndreptați, ca fiul cel rătăcit la casa tatălui său, cu pocăință?

Apoi din vina preoților (onoare excepțiilor!) cari preocupă de ei de prejudeții față de astfel de nenorociți, se țin departe de ei în loc ca să se apropie de ei, cercetându-i ori chemându-i la sine, ca să continue activitatea preoților dela închisori, pentruca să-i întărească pe calea îndreptării pe care au apucat în prisoare, luându-și pedeapsa meritată pentru păcatul lor.

Cât de mult rău se produce prin neglijarea de familiile celor din închisori, până când acestia sunt deținuți și prin neinteresarea de cei eliberați din închisori din partea societății și mai cu samă din partea preoților din afară, — din multele cazuri ce se repetă de voiu înșira pe cele urmatoare.

Un biet de băiat rămânând orfan și fără nici o avere, anii copilăriei și i-a petrecut cerșind din sat în sat, iar după ce s'a făcut mai mărișor s'a băgat slugă, dela un stăpân la altul, până s'a făcut mare. După împrejurările noastre, putem zice, natural, că nu s'a îngrijit ni-

FOIȘOARĂ.

Activitatea literară a Metropolitului Andrei b. de Șaguna.

(Urmare.)

de Gh. Tulbure.

Această schiță succintă a cuprinsului — o desfășurare amănunțită a întregii opere n'ar avea rost aici, — cum și analizarea întocmirii și a izvoarelor dreptului canonic socotim, că învederează în măsură suficientă — fără a aminti celelalte lucrări ale sale — calitățile științifice ale lui Șaguna și deplina lui orientare în literatura canonică-bisericească. Putea, cu tot dreptul, să spună Șaguna, că „a îmbătrânit în studiul canoanelor”, pentru că singură scrierea aceasta ne îndreptățește să-l numărăm între cei dintâi canonici ai bisericii orientale.

Dar la alcătuirea acestei opere Șaguna nu eră condus numai de gândul de a pune în mână clerului și a poporului său o temeinică și o dreaptă călăuză științifică, ci în același timp dorea să scoată o lucrare mai voluminoasă, care să slujească totodată, ca izvor de informațiune pe sarea învățaților streini, în cercetările lor științifice asupra dreptului bisericesc.

Și se poate spune, că silințele sale n'au rămas zadarnice nici supt raportul acesta.

Valoarea operii lui Șaguna a fost recunoscută și apreciată îndată după aparițiunea ei și nu preste mult timp a văzut lumina tiparului în traducere germană și rusească,

după ce în revistele științifice nemțești, se scriseră cele mai elogioase recenzii asupra ei.

În literatura bisericească germană „Dreptul canonic” al lui Șaguna a intrat prin traducerea profesorului dela academia juridică din Sibiu *Dr. Alois Senk*. Bărbat de știință bine aplecat și mult respectat în cercurile intelectuale românești ale Sibiuului, profesorul *Senk* cu ocaziunea adunării generale ținute în Blaj la 8 Septembrie 1863 a fost ales cu însușire membru onorar al „Asociațiunii transilvane”.

Voind să se arate oarecum vrednic de această cinste, cum ne spune însuși, și-a ținut de datorință mai apoi să traducă valoroasa serie a metropolitului Șaguna. Traducerea a apărut în același an cu opul lui Șaguna, și e intitulată verbal: *Compendium des kanonischen Rechtes, der einen, heiligen, allgemeinen und apostolischen Kirche, verfasst von Andreas Freiherr von Schaguna, von Gottes Gnade Erzbischof in Siebenbürgen etc. etc. — aus dem Römischen übersetzt von Dr. Alois Senk, Professor an der K. K. Rechtsakademie in Hermannstadt. Buchdruck. I. Drottef 1868. 449 pag.*

Traducătorul, în prefață, aduce mulțumiri profesorilor dela Universitate teologică, astăzi răposaților *Zaharia Boiu* și *Ioan Popescu*, cari i-au dat sprijinul cerut la această „lucrare anevoioasă”. Se pare deci, că *Senk* nu stăpânea de ajuns limba românească și a fost silit astfel să recurgă la ajutorul numitor profesorilor români, cari posedau bine limba germană. Astfel se explică cum întreagă operă e

tradusă aproape ad literam, într'o nemțească limpede și frumoasă.

De sigur din limba germană a fost tradusă mai târziu în rusește. S'a emis din partea unora aserțiunea, că dreptul canonic al lui Șaguna nu ar fi altceva, decât prelucrarea românească a opului cu același nume compus de un anumit scriitor bisericesc sârb *Ioanovicu*.

Se poate admite, că cunoscând opul lui *Ioanovicu*, și posedând bine limba sârbească Șaguna l-a întrebuințat ca izvor, dar nu putem concede, ca acel Șaguna, care își câștigase o atât de întinsă erudițiune teologică, care a încărunit în studiul canoanelor, să fi fost avizat la o simplă prelucrare a operii altuia.

* * *

Ca un adaus întregitor al *Dreptului canonic* se poate considera o altă operă canonică a lui Șaguna, apărută cu trei ani mai târziu, și anume:

Enchiridionul, sau carte manuală de canoane ale unei sante, sobornicești și apostolești biserici, cu comentare de A. Baron de Șaguna, din mila lui Dumnezeu arhiepiscop etc. etc. Sibiu, 1871.

O scurtă privire retrospectivă asupra vechilor noastre colecțiuni canonice va pune în evidență și valoarea acestei lucrări a neobositului arhieru.

(Va urma).

meni de creșterea lui morală, și așa a crescut alături de dobitoacele, pe cari le păștea și cu cari împreună lucra fără a-și putea câștiga nici cele mai elementare cunoștințe religioase. La urmă a ajuns slugă la un stăpân, care îi exploată puterile fizice în modul cel mai nemilos, și fără a-l învăța, punându-l la lucruri la cari nu se pricepea, îi trăgea puțină simbrie și pentru cele mai neînsemnate pagube, făcute nu cu intenție, ci din nepricepere. Astfel la sfârșitul anului, în cap de iarnă, numai cu hainele de pe el și fără să-i fi rămas nici un crucer din simbrie, a fost dat afară din slujbă. Acum ce să facă? A cercat să se bage slugă la alt stăpân. Dar nu l-a băgat nimeni în jurul acela, căci stăpânul acesta mereu îl hulea: că e leneș, că nu știe lucra, că una, că alta, așa că necăpătând de lucru, a început să flămânzească și nu mai avea nici unde să se adăpostească.

Astfel văzându-se ajuns la atâta mizerie și neajutorat de nimeni, s'a deșteptat în el simțul de răsunare, și pentru că să se poată susține până-și va căpăta de lucru, a furat dela stăpânul său niște obiecte, și fiind prins, a căzut în temniță.

În temniță s'a purtat bine, a învățat multe lucruri bune și s'a depărtat îndreptat și moralicește. Dar ce folos, căci după eliberare căutându-și de lucru și aflând oamenii despre el, că a fost închis pentru furătură, nu l-a angajat nimeni, și așa pentru că să se poată susține de pe o zi pe alta până-și va căpăta de lucru, iar a „trebuit” să fure, căci fiind om în putere, cu cerșitul n'a căpătat nici o bucată de pâine dela nimeni. Și iar a furat, și iar a căzut în temniță.

Acum, cine e de vină? El, pentru că a furat. Dar și societatea, pentru că nu l-a ocrotit, nici materialicește și nici moralicește, până când ar fi putut sta pe picioarele proprii.

Un alt nefericit după închisoare de 12 ani s'a rugat, ca să-l țină și pe mai departe în temniță, căci nu are nici o voie să meargă acasă. Pentru ce? Pentru că femeia rămasă acasă fără nici o avere și cu o mulțime de copii mici, pentru că să poată trăi, în decursul acestor ani s'a dus la alt bărbat, cu care încă a avut câțiva copii, și acum deoparte îi era frică, ca nu cumva mergând acasă să se infurie și să o omoare, iar de altă parte chiar și dacă s'ar putea împăca cu ea și s'oi ieși înapoi dela celalalt bărbat, tot nu-l trăgea inima să țină și copiii ce i-a făcut cu acela. Firește, cererea i-a fost respinsă. Ce a făcut, nu am aflat până acuma.

Un alt nefericit în decursul pedepsei de câțiva ani implinită la penitenciarul din Gherla, între alte lucruri bune a învățat și a scris și a ceti și apoi cântările bisericești și tipicul destul de bine. După ce s'a eliberat, la sfatul meu, după câteva săptămâni, a rugat pe preotul său, ca să-l lase în apropierea strănei să cânte și el cu cântăreții în biserică. De însemnat, că omul s'a purtat bine și după ce s'a eliberat din închisoare. Și ce a făcut preotul? Nu numai, că nu s'a apropiat și el de acest om îndreptat afară de biserică, pentru că să-l întărească pe calea cea bună, pe care a apucat după expierea păcatului, pentru care a fost închis, ci din contră, tocmai el l-a depărtat dela sine, căci nu numai că nu l-a lăsat să se apropie de străna și să cânte împreună cu cântăreții, ci l-a rușinat chiar în biserică în fața poporului, zicându-i, că să fie mulțumit, dacă-l mai lasă să stea în biserică, acolo înapoia celorlalți oameni, ne

cum să mai și cânte, ori să-și caște gura. De însemnat, că omul a fost învățat dela mine cântările bisericești și tipicul așa după cum se învăță în seminarul din Sibiu, până când în biserică respectivul preot se cântă tot felul de melodii, cari sâmbănu mai mult cu horile de pe câmp decât cu cântările bisericești, iar despre tipic cântăreții lui aveau foarte puține idei, ceea ce o știu chiar din intuiție proprie.

Și ce a făcut bietul om? S'a retras cu rușine și multă vreme nici la biserică n'a mai mers, până când nu mi-a scris ce a pățit și până când nu i-am răspuns, că la biserică pentru aceea să meargă regulat, dar să nu se apropie de străna ori să cânte, până nu-i voi scrie eu preotului.

I-am și scris preotului, dându-i informații în privința purtării sale față de astfel de penitenți, și punându-i înainte exemplul Mântuitorului nostru Isus Cristos, care necum să depărteze dela sine pe cei păcătoși, cari se apropiau de el cu gând de pocăință, ci din contră, tocmai pe acestia îi căuta mai cu deădinsul, pentru că să-i aducă la calea adevărului. Exemplu: Parabola despre oaia cea rădăcită (Mat. XVIII. p. 14), despre lucrătorii viei (Mat. XX. 1—16), despre lăpădarea lui Petru și neprimirea lui în apostolat (Marc. XIV. 66—72; Ioan XXI. 14—19), despre iertarea femeii celei păcătoase (Luca VII. 36—59) și mai cu seamă parabola despre fiul cel pierdut (Luca XV. 11—32) și despre Zacheu (Luca XIX. 1—10). Ce a urmat, nu știu, căci preotul în curând a murit, iar omul nu mi-a mai scris.

Cronică pedagogică.

Invățământul ca mijloc de creștere morală în școala noastră populară.

De
G. Fl. Preșmercan.
(Urmare).

Pentru ajungerea acestui scop, adecă pentru dobândirea unei voințe morale puternice, cunoștințele religioase prin sentimentele, pe cari prin mijlocirea diferitelor istorioare de caracter religioas, le lasă să se strecoare în sufletul elevilor, sunt menite să facă servicii neprețuite. Sentimentele simpatetice transpun și aici pe elevi cu sufletul în acele stări, de cari au fost predominante persoanele respective din istorioarele biblice, și cari devin astfel primele începuturi de viață morală. Ele trezesc odată i-am creat elevului un indemn, care să-l determine, să sară în ajutorul semenului, sau în cas de lipsă, să-l rețină de a-i face vre-un rău.

Dându-i ocazia apoi, a îndeplini cât mai des astfel de fapte morale, ne-a succedat al determina să fie consequent în a voi, dar și a face binele. Iată dar pusă prima piatră în temelie caracterului moral.

Fiind vorba de modul cum trebuie prelucrate și apoi predate aceste materii de învățământ în scopul pregătirii caracterului moral, se va căuta a se produce în inima elevului prin mijlocirea diferitelor istorioare religioase, sentimente de equitate, iubire, recunoștință etc. Acestea dând ocazie educatorului, ca să se trezească cât mai des în sufletul celui prin faptul, că îl prezintă cât mai multe fapte morale, asupra cărora atrăgându-i atenția îl face să-și dea părerea și să-și formeze judecăți morale, se cristalizează în tot atâtea norme sau maxime religioase, cari mai târziu vor avea să constituie materialul din catehism. Indemnând pe elev a face înțelegere de aceste maxime și astfel a le aplica în viață, în care scop viața școlară îi servește cu destule ocazii, educatorul a îndeplinit ultimele lucrări în scopul educării edificării morale. De sine înțeles, că fiind vorba de îndeplinirea mandatelor impuse de el, sau și numai de controlarea purtării elevului el va trebui să întrevină la ocazii potrivite, ca autoritatea sa pentru a îndrepta eventualele scăderi și apucături rele ale celui, ca minciuna, pisma etc. Fiindcă însă orele de instrucție în școală nu oferă timp suficient, și astfel nici nu-i procură ocazii potrivite pentru a urmări viața elevului în toate fazele ei de manifestare, educatorul va căuta alte prilejuri, afară de școală, în scop de a-i

determina felul purtării lui morale. Astfel de ocazii îi oferă timpul de recreație, dar mai ales diferitele excursii, asupra cărora ar trebui să se insiste mai mult. Aflându-se în timpul acestora el în nemijlocită apropiere a elevilor și putându-le să le sară în ajutor cu sfatul și cu fapta în cas de lipsă, face să se stabilească între el și ei un raport, o legătură cu mult mai intimă, ca raportul, de multe ori despotice, în care îl ține pe elev d scipina severă din școală.

Considerând apoi folosul lor cel neprețuit pe terenul îmbogățirii cunoștinții și al dezvoltării fizice, precum și faptul, că ce condiție indispensabilă pentru progresul de instrucție constituie raportul de comuniune și iubire stabilit între elevi și educator, din care iau naștere acele sentimente simpatetice de cari am pomenit mai înainte, înțelegem ușor ce factor indispensabil în educație sunt aceste excursii.

Punând pe elevi educatorul să îndeplinească diferite lucrări de ajutorare reciprocă, prin probele aceste binefăcătoare voința lor se întărește, iar maximele de viață în cari el are să toarne rezultatele singuraticilor acți de voință îndeplinite cu aceste ocazii împreună cu celelalte maxime vechi, corectate și întărite acum din nou, vor avea să le servească de îndreptar în decursul vieții întregi.

Cât folos nu rezultă din ele apoi, pentru viața și cultura religioasă a elevilor! Invățământul ce li se predă lor cu asemenea ocazii, în legătură cu singuraticile incidente ce obvia în atari călătorii e cel mai calificat întru a-i face să pătrundă în noima multelor principii și dogme câștigate din studiul religiei.

Căți însă din învățătorii noștri le dau acestora atenția cuvenită și chiar dacă și țin cont de ele, câți știu profita în măsura cuvenită de foloasele ce ele ni le procură?

Pentru cei mai mulți, cel mult dacă servesc de ocazii de jocuri sociale, dar și acele de așa natură încât nu aduc nici un profit moral.

Să nu peardă din vedere această ocaziunile aceste potrivite pentru amplificarea și consolidarea cunoștințelor din școală cât și pentru întregirea educației morale, ocazii oferite în așa măsură, încât nu există obiect de învățământ, în care cunoștințele să nu aște o aplicare sau explicare prin momentele ce le oferă aceste călătorii. (Va urma).

Din despărț. „Asociațiunii”.

(Fine)

Datorința primă și în lucrarea aceasta o are Asociațiunea noastră în conțelegere cu sora ei Academia română de a ne înzestrăni unele provincialisme corecte și a ne forma cuvintele toate, câte ne trebuiesc, în biserică, în școală, la justiție, medicină, literă, poștă, telegraf, miliție, în ateliere, mașini, etc. și la toate acestea să ni-o formeze și să ni-o dea cât mai curând, pentru că dacă vom mai aștepta, ca poporul să și-o formeze după trebuințele lui, atunci va mai trebui încă să așteptăm alte vre-o două mii de ani, ceea ce este un astfel de restimp, în care nu putem prevedea dacă vor mai exista următorii noștri?

Din cele ce am atins până acum și văzut că m'am ținut într'un orizont prea mare, și am atins cestiuni, cari ating pe savanți, eară noi ne aflăm numai în comitatul Treiscaune, fără ca să fim în stare a-l cunoaște și pe acesta cum se cade, dară apoi nici pe noi înșine cari locuim în el. Este chiar datorința Asociațiunii a aduna date istorice cât de neînsemnate și încă cât mai curând, pentru că să nu se peardă nici cele puțin, câte le mai avem acum. Noi de regulă nu suntem așa de prevăzători, ca să ținem ce avem însemnat și să predăm următorilor noștri ci de multeori noi suntem cei mai criminali în perderea, ba chiar nimicirea documentelor și inscripțiilor avute. Singur am avut 2 ocazii triste să văd cum s'au spoiat două inscripțiuni dela două biserici și s'a înlocuit cu totul altel nouă. Una este la biserică din Brețu, și alta la biserică din Canta Chezdiosorheiu.

La biserică din Brețu sta scris deasupra ușii că biserică s'a isprăvit în anul 1787 sub Iosif II fiind episcop Gheorghe Nichitici, preot Toma Popoviciu care s'a țăters și s'a înlocuit cu inscripțiune nouă. La biserică din Canta Chezdiosorheiu sta scris numele ctitorului Petru Manole, neguțător din Brașov. Astăzi s'a înlocuit cu inscripțiune nouă și aceasta. Nu este acesta un adevărat vandalism comis de noi din neprevădere și neștiință spre a ne împușca și putinele documente ce le mai avem?

Acestea văzându-le mi-am zis, așa nu mai merge, ci să căutăm a conserva cel

puțin aceea ce mai avem acum, căci mergând așa nu vom fi în stare a ne mai cunoaște nici pe preoții cari ne-au precedat. De aceea am înmănat fiecărui preot câte o coală cu 52 întrebări, la cari i-am rugat să-mi răspundă.

Am rugat pe fiecare paroh ca să însemne ce poate fusese în coală la întrebări ca răspuns, eară unde preotul nu cunoaște scrierea cirilică, acolo m'am uitat singur în protocoalele bisericii și mi-am estras numele preoților și al protopopilor funcționari pe acele timpuri, ca cel puțin numele lor să se conserve posterității și a rămas, ca celelalte date, ce ar mai fi și despre familii, cari există acum, precum și despre cei ce s'au atins, să le completeze fiecare paroh în parohia sa spre a-și face monografia comunei sale. Din răspunsurile acelor întrebări intenționez a face, încât se va putea când voi dispune de timp liber, monografia tractatului acestuia al Treiscaunelor, pe care apoi următorii mei o vor completa după puteri, prin adunarea de date noi, și pe cari le vor afla demne a le lăsa pentru posteritate.

Acum deodată nu sunt în poziție de a vă arăta datele așezate în ordine despre nici o parohie, căci mi-a lipsit timpul fislo și nu mi-am putut împlini datorința de director al despărțământului. Pe viitor însă voi căuta a mai aduna date și din celelalte tractate învecinate, cu cari am fost cei din Treiscaune în legături și am format și alte tractate, ca astfel să se poată conserva ceea ce mai este și ce s'a putut și se va putea încă aduna.

Va fi apoi datorința istoricului a scoate din ele ce va afla demn și a conserva pentru poporul nostru aceea ce mărturisește și spune pentru poporul român. Nu va fi de prisos a se arăta din fiecare comună și ce familii au trecut dela noi la maghiari cu numele. O însușire caracteristică a Românilui este că el numele colectiv de român nu-l prea folosește, ci mai bucușor întrebuințează numiri provinciale, pe cari însă adevăratul istoric trebuie să le cerceteze ca să eșle adevărata lor valoare, origine și înțeles. Numai aici în nemijlocita apropiere a Treiscaunelor avem o mulțime de astfel de numiri. Așa în vecinătatea Brețoului în Moldova se numesc Vrânceni, Găureni. Cei din Ciuc și de pe râul Taslău și Trotuș se numesc Gărtani. Pe cei de lângă Brașov îi numim Seceleni. Pe cei din Bran, Morcieni. Pe cei de pe la Sibiu Tuțueni — apoi mai sunt Mocăni, Moți, Ardeleni, Oteni etc. Că pentru ce s'au dat și se numesc cu asemenea nume? Nu va fi de prisos a se cerceta și a se căuta înțelesul lor.

Ni se impune în fine a ne cunoaște unii pe alții cei din acest despărțământ, poate cel mai estins din câte avem la Asociațiune, căci se estinde peste două oșmitate, și să căutăm a atinge mai deasă unii ca alții în cele culturale, spre a putea cel puțin să nu stăm locului față de progresul cel fac conlocuitorii noștri și cari ne-au lăsat tare înapoia lor. De aceea ce fac conlocuitorii noștri, cari își adună toate obiceiurile, cântecele, jocurile, și dialectul lor, să facem și noi și atunci nu va putea nimeni să ne împete de neinteresare. La lucru deci cu toți și atunci adunându-ne cu celele le vom afla în decursul unui an, adunările despărțământului nostru vor fi mai bogate în rezultate. În speranța aceasta deolad adunarea despărțământului Ciuc Treiscaune deschisă.

NOUȚĂȚI.

† Moise Lazar. Încă unul din garda veche, pe cari îi caracterisă modestia de o parte, iar de altă parte conștiențioșitatea în purtarea oficiului, a trecut la cele eterne cu Moise Lazar*, protopresbiter, asesor consistorial în Sibiu, a cărui moarte am anunțat-o pe scurt în numărul trecut. Adormitul în Domnul a fost dintre aceia, pe cari Marele Andrei îi alesese și-i trimisese la învățătură mai înlăta în străintate, pentru a-i forma împrejurimea și a-i fi oamenii de încredere. Moise Lazar a fost profesor la seminarul „Andreian”, apoi protopresbiter în Brad, iar în urmă asesor consistorial ordinar în senatul bisericesc. Înainte cu vre-o șase zile a fost atins de apoplexie, și a trebuit să fie pus în pat, unde l-a ajuns luni sara, la orele 8 și jumătate, alt atac, care i-a curmat firul vieții. Fiul său, domnul Aurel Lazar, locotenent ces. și reg. a dat următorul anunț funebru:

Aurel Lazar, ces. și reg. locotenent în regimentul 31 de infanterie, în numele său și al rudeniilor aduce la cunoștință, că iubitul său tată Moise Lazar, protopresbiter, asesor consistorial ordinar, a repausat în Domnul, împărțit fiind cu

sfințele Taine, Luni în 12 Iulie n. la orele 8 și jumătate sara, în al 77-lea an al etății și al 51-lea al preoției.

Rămășițele pământești ale defunctului se vor așeza spre veciniciă odihnă Mercuri, în 14 Iulie n., la orele 3 d. a., din biserica patronată din Sibiu, suburbial Iosefin, în cimitierul central din loc.

Ia vezi emintirea lui!

Despre alegerea din Caransebeș am primit raport amănunțit la încheierea foii. Il dăm în nrul viitor.

Anchetă școlară. Consistoriul metropolitan a constituit o anchetă pentru revizuirea planului de inv. în școli populare, conform cu art. de lege XXVII din 1907. Membri în anchetă sunt: din arhidieceză: Dr. I. Stroe, L. Triteanu și Candid Popa; din dieceza Aradului: Dr. P. Pipos, Ios. Moldovan și I. Groșoreanu; din a Caransebeșului: Dr. I. Olariu, C. Sânjoan și P. Bandu. Ancheta aceasta s'a întrunit în Arad.

Catedră vacantă. Consistorul gr. or. român din Arad publică concurs cu termen de 31 Iulie v. pentru ocuparea catedrei de cântare bis., tipic și muzică instrumentală și vocală la institutul teol. ped. din Arad. Se cere calificare preoțască și absolut de conservator. Cu acest post se împreună un salariu de 1600 cor., bani de cvartir 400 cor. și ovinvenalele legale.

Legea despre emigrare. Art. de lege II din anul 1909 despre emigrare, intră în vigoare în Septembrie a. c. Comunicăm din el următoarele cetitorilor noștri: Conform acestei legi se consideră de emigranți cei ce se depărtează în țară străină pentru câștig stabil. Puterea legii de regulă nu se estinde asupra acelor care se depărtează în oarecare stat european pe timp mai scurt de un an, pentru săvârșirea de lucrări anumite. Una dintre restricțiunile statorite în privința emigrării este, că persoane de gen bărbătesc, începând din 1 Ianuarie a anului, în care împlinesc anul al 17. al etății, până când stau sub obligamântul de prezentare la asentare, sau de serviciu în virtutea legii militare, pot emigra numai pe baza concesiunii date în scris de ministrul de interne în conțelegere cu ministrul de honvezi. Concesiunea se poate da numai dacă pe-tentul depune întâi cautiunea fixată de ministru în sumă dela 100 până la 1000 cor. Fiecare emigrat trebuie să fie provăzut cu pasport pentru statul în care vrea să emigreze:

Dela Academie. În ședința din Vineria trecută ținută la Academia Română, dl D. Onciu a făcut o comunicare aducând la cunoștință, că Alteța Sa Arhiducele moștenitor Francisc Ferdinand, oaspele curții regale române, are printre strămoșii săi pe Voevodul Moldovei Ieremia Movilă: O fiică a voevodului, Maria Movilă, a fost măritată după contele Stefan Potocky, străbunul Alteței Sale Arhiducelui.

Hymen. Augusta Urdea și Octavian G. Simion anunță cununia lor, care se va celebra Duminecă în 5/18 Iulie a. c., la 5 oare p. m., în biserica cea nouă din Cernatul-ăcelelor.

Decoratiuni. Încheiându-se convenția comercială între Austro-Ungaria și România, M. Sa monarhul nostru a acordat persoanelor marcate un număr de distincțiuni: D-lui Ionel C. Brătianu, președinte lui de consiliu, insigniile marelui cruci ale ordinului Leopold, d-lui Em. Costinescu ministrului de finanțe, marelui cordon al ord. Leopold clasa I; d-lui E. Porumbaru vicepreședintelui Camerei, și președintelui comisiunii mixte, insigniile ord. „Coroana de fier“, d-lor miniștri A. Carp dela domeni și Al. Djuvara dela comerț oordonul aceluiaș ordin.

Dat în judecată. Intr'una din zilele trecute s'a ținut o petrecere în Brad. La petrecerea aceasta s'au tipărit invitări împodobite cu treicolorul românesc. Pentru acest fapt, unul din organizatorii petrecerii, dl Iuliu Giurgiu, cum i se anunță „Tribunei“ a fost dat judecății, firește pe eternul motiv de „agitare“ împotriva ungurilor...

Condamnat la moarte. Pentru că și-a omorât nevasta, țărănul Pavel Iașa a fost condamnat din partea tribunalului regesc din Mitrovița la moarte prin ștreang.

Societatea română „esperantistă“ a organizat pe zilele 19—21 Iulie v. un congres al Esperantiștilor la București. Vor participa experantiști din România, Sârbia și Bulgaria.

Media vieții în Franța. Un economist a socotit, că media vieții unui francez, acum sunt treizeci de ani, era 40 de ani și 2 luni; iar până la 1904 media a crescut la 46 de ani și 4 luni. Dacă sporul va crește tot astfel, media peste trei sute de ani (adecă la anul Domnului 2204) va fi tocmai de o sută de ani. Vor vedea cei ce vor trăi!

Lui Cuza. Sculptorul Romanelli a fost în zilele acestea la Iași, ca să arate comitetului instituit pentru ridicarea unei statue lui Cuza Vodă, planul statuei: Monumentul ne prezintă pe Cuza în picioare, iar părțile laterale înfățișează pe Alexandru, Kogălniceanu, Krefulescu și C. Negri. Va fi înalt de 4 metri, și va costa 150 de mii lei.

În contra alcoolismului. Ordinul Bunilor Templieri este o societate care luptă în contra alcoolismului și pretinde dela membrii săi totală abținere de orice băutură alcoolică. De curând s'a întemeiat în capitala României o a treia loje românească de Templieri, luând numele de „Iubirea frățască“ Nr. 3.

La fondul jubilar Nicolae Cristea pentru monumentele bărbatilor binemeritați ai meseriilor noștri au mai dăruit: Dr. Ioan Dobro, 30 bani; Demetriu Bănciu, farmacist (Săliște), 10 bani; Rămul Moldovan, măstru fronzelar (Blaj) 5 cor.; Ioan Paicu, învățător (Calbor) și soția sa Anuța, 1 cor. și Vic. Tordășianu, președint 10 bani.

Maialul meseriilor sibieni. Duminecă, la 11 Iulie n. c. și a ținut Reuniunea meseriilor noștri sibieni, în pândura din Dumbravă, maialul său. Favorizat de timp escelent, maialul a reușit spre mulțumirea generală. Muzica din Brațeu, întonând frumoase cântece, la mergerea și la reîntoarcerea publicului, a făcut plăcută impresie. Ca un ce nou președintul Reuniunii, dl Vic. Tordășianu, a adunat și din acest prilej ou pâlăria „Dzeu vede“ suma de cor. 1374 pe seama fondului văduvelor și orfanilor.

Revistă antisemită apare în Viena începând cu 1 Iulie a. c. sub titlul „Die Judenfrage“ având scopul d'a răspândi cunoștințele necesare asupra firei și caracterului evreilor. E redactată de puteri a-lese. Revista costă 6 cor. pe an. Redacția: Viena, VIII Langengasse 25.

Pentru Boccacio-osândit. Tribunalul din Sale-Halle a declarat, că Decameroul lui Boccacio (1313—1375) este o carte imorală și a condamnat la o amendă de 50 de marce pe un librar din acel oraș, pentru că a pus în vânzare Decameroul scris de celebrul scriitor italian din veacul al 14-lea și cel mai mare prosator al Italiei.

Petrecere în Poiana. Tinerimea studiosă din Poiana Sibiului invită la petrecerea de vară ce se va aranja Duminecă în 5/18 Iulie în falnică pădure „Stăule“. Intrarea benevolă. Invitări speciale nu se fac.

AM VON UL.

Cuvânt funebrel

la înmormântarea preteșei Florentina Manciu n. Mezei.

(Răposată în Ocolul-mare la 15 Iun. v. 1909).

Femeilor să nu le fie po-doaba împletiturile părului cele din afară și înfășurările cu aur sau îmbrăcămintea hainelor, ci omul cel ascuns al inimii întru nestrăcuirea duhului celui blând și lin, care este înaintea lui Dzeu de mult preț. Că așa odinioară și sfințele mueri cari nădăjduiau în Dzeu se împodobeau pe sine.

I. Petru 3, 3—5.

Jalnică adunare! Câteva zile înainte s'a pus peatra fundamentală la sionul ce se zidește aici. Venisem și eu la sărbarea înălțătoare. Am cercetat atunci și casa aceasta. Așgerul casei, preteasa Florentina Manciu n. Mezei suferea. Vechiul ei morbo o ținea legată de pat. Nici un alt semn însă n'am aflat la dânsa, din care să cunoșc că moartea a ochit-o deja cu săgeata ce stânga viețile. M'am depărtat liniștit la ale mele. Primind deci eri și-rele parohului soț, prin cari îmi vestea moartea soției, îmi venea să nu cred o-chilor — de e vis ori adevăr!

Vestea morții nu numai pe mine — vechiu cunoscut și prieten al acestei stimabile familii — m'a atins dureros, ci jale a împrăștiat ea în toate părțile unde a putut străbate. Și unde nu străbate durerea și jalea? Poate fi om să stea nepă-

sător în fața catastrofei ce ca povoiul s'a revărsat asupra noastră?... În Biblie se spune (Faptele apostolilor 9. 36—43), că era în Ioppi, cetate din Palestina, o femeie foarte vestită prin daniile ce le făcea văduvelor, îmbrăcându-le cu hainele ce însăși le cosea cu acul. Femeea, Tăvita, a trecut din lume. Văduve multe s'au adunat în jurul trupului mort s'o plângă, umplând văzduhul cu țipetele lor. Și aici a murit o Tăvita, poate mai slăvită ca cea din Biblie, căci fost-a mama poporului, fiica biserice, soție model. Și aici ca și acolo să adevărese cuvintele: Glas în Roma s'a auzit, plângere multă și țipet mult, Rachil plângând pe fiii săi și nu vrea să se mângâie pentru că nu sunt (Mat. 2, 18). Plângem, și cu noi plânge mulțimea flămânzilor, goilor, neputincioșilor și bătuților de soarte, cari ca la loc de rugă peregrinau la casa aceasta, casă a săracilor, de unde nime nu eșia fără a-și fi primit partea.

Eată de ce zic, că catastrofă mare a dat peste noi!

Ridicat-am cuvântul, nu ca să vă îndemn la plâns, ci să vă mângâiu. Petru apostolul, înviind pe Tăvita, a mângăiat Ioppenii, au șters cu o vorbă lacrimile, suspinele văduvelor. Eu nu sunt apostol și nu am puterea a învia morții. Sunt însă predicator al cuvântului divin și pot să vă înalț privirile la sfere mai senine, unde „nu este nici durere, nici întristare, ci viață fără de sfârșit“. Înălțarea sufletească va fi ceea ce vă mângâie, iubitorilor! Prilegiu bun de înălțare ne dă icoana vieții răposatei.

Cine a fost preteasa Flor. Manciu n. Mezei? Era femeia la care se refer cuvintele Apostolului Petru, care a zis: Femeilor să nu le fie prodoaba împletiturile părului cele din afară și înfășurăturile cu aur sau îmbrăcămintea hainelor, ci omul cel ascuns al inimii întru nestrăcuirea duhului celui blând și lin, care este înaintea lui Dzeu de mult preț. Că așa odinioară și sfințele mueri cari nădăjduiau în Dzeu se împodobeau pe sine (I Petru 3, 3—5). Nu vă pot spune de a cetit vre o dată repozată, aceste cuvinte [Ca creștină bună ce era a trebuit să le cetească], vă pot însă încredința, că de aplicat le-a aplicat față de sine în toată viața cu o rigoare ce pot zice, că a întrecut și rigoarea sihăstrească. Întreagă viața-i este un lent de porniri înalte sufletești, viață sfântă ce poartă disprețul a tot ce este efemer și se referă la podoabe, la străluciri deșerte.

S'a născut din familie de preot la 1842, a petrecut 67 ani în valea plângerilor. Creșterea ce i s'a dat, ales însă firea sa mai mult meditativă, decât pornită spre străluciri din afară, de timpuriu au dat-o la contemplațiune. Alți copii de seama ei o duceau în zburdalnicia copilărești, dânsa nu se depărta din casă. Petrecerile îi erau cetirea în Psaltire, cercetarea biserice și împlinirea lucrurilor ce i le dau părinții. Sub acest raport pentru dânsa lumea era un teatru mare, unde fiecare om își joacă rolul, care de oare se trudește a produce efect, a primi laude și aplauze, nici unul din oameni însă nu simte ce zice și vorbește, ci parcă anume ne înșălăm unii pe alții, jucăm farse... Se întâmplă apoi, că de timpuriu își perde mama, devine orfană. Copiii fără părinți înțeleg bine ce va să zică orfan. Pentru repozata starea de orfan a fost și mai amară, pentru că tatăl seu, preot văduv, n'a putut-o ținea la sine să-i de-a creșterea, ci de mică a dat-o într'altă familie. E bun cuibul părintesc pentru pasere, cu atât mai vărtos casa pentru om. În casă streină s'a simțit ca cuoul de streină; și ori câtă gingășie ar fi înconjurat-o, n'a putut suplini brațele mamei. De aceea s'a retras și înstrăinat și mai tare de lume, care pentru ea puțin rost mai avea.... Într'aceste copila se desvoaltă, din copilă se face fată și din fată nevasta parohului Nestor Manciu. Pasul căsătoriei a fost cel din-tăi moment fericit, ce a stras-o în vârtejul vieții. Părea a înțelege, că și pământul își are raiurile sale. Din femeie contemplativă, devine femeia soție și femeia mamă. Binecuvântatu-a Dzeu cu soț după voia sa și cu — doi copilași. Cu un fel de duh nou se aruncă în vârtejul social. Noua viață îi suride plină de farmec. A fi social doar e necesitate ca și pânea de toate zilele. Vai însă! Soarele n'a lucit mult pe bolta sa sufletească. S'a descăr-cat funtuna și i a răpit — copilașii. Lovitură grea pentru o mamă...

A stat din acest moment ca stânca goală ce o lovesc toate tempestățile, fără să-i pese. Nici părul nu și la mai împletit, nici degetele nu au purtat înfășurătura inelelor de aur și nici haina de mătăsă, croită după moda din urmă, nu i-a mai acoperit trupul. S'a retras din lume, și-a reluat viața contemplativă în uniune cu Dumnezeu, și deși în floarea vieții, și-a impus traiului o așa asprime, care nici în mănăstiri nu se poate afla. Pat dur, hrană

simplă. Abatere dela conduită n'a făcut nici în momentele din urmă ale vieții. E în-deosebește cunoscut, că în boala sa de 2—3 ani n'a primit pe nime a-i purta grija — afară de soțul, zicând: „Las să sufer, asta-i partea mea!“

A pătimit și Iov din scriptură. S'a recules însă îndată ce soartea i s'a schimbat spre bine. A binecuvântat Dumnezeu și pe repozata cu avere. Poate nici aici ce are la casa ei. Belșugul nu i-a schimbat totuși firea cum o schimbă la mulți în lumea senzualismului de azi, ci a oțelit-o la noi abnegațiuni. De mult numai cu trupul mortificat era între pământeni, sufletul se afla în Raiul copiilor.

(Va urma).

Cărți și reviste.

„Revista Teologică“, sub redacția dlui Dr. Nic. Balan, prof. sem., a apărut nr. 5 cu următorul cuprins: Biserica și catehizarea, de Dr. G. Ciuhandu. Spinoza și panteismul, de I. Broșu. Românii și Rutenii în biserica gr. or. din Bucovina, de R. Cădea. Chestia unirii bisericilor, de Dr. N. Balan. Predică la Dumineca a X-a după Rosalii, de V. Gan. Mișcarea literară, de N. B. Tipicul cultului religios, de Cantor. Abonamentul 8 cor. pe an, 4 pe jum. de an. A se trimite la adresa: Dr. Nic. Bălau, prof. sem. în Sibiu, str. Reissenfels nr. 11.

Anuarul gimn. superior gr. cat. din Beiuș pe 1908/9, este publicat de Vasile Dumbravă, director, și cuprinde, afară de informațiuni școlare, cuvântarea rostită de profesorul Dr. C. Pavel în 25 Dec., ziua în care se serbează amintirea lui Samuil Vulcan, a întemeietorului gimnasiului beiușan. Urmează necrologul regretatului profesor Teodor Bule. Din știrile școlare însemnăm următoarele: Corpul didactic se compune din director, 14 profesori ordinari, 2 extraordinari, 4 cateheți și un medic al gimnasiului. Din planul de ore vedem, că l. latină se propune în 39, l. maghiară în 29 iar cea română numai în 18 ore pe săptămână. Elevii la sfârșitul anului au fost 378, dintre cari 323 români, între aceștia 138 gr. or. La examenul de maturitate s'au prezentat 41 elevi — rezultatul examenului oral nu e publicat. În internatul gr. or. care există de 10 ani și stă sub jurisdicțiunea consistorului nostru din Oradea mare, au fost 55 elevi, parte cu taxă, parte gratuit; rector al internatului e catehetul Victor Pildan.

Intrunirea secțiunilor literare.

Astăzi s'au întrunit în Sibiu secțiunile literare ale „Asociațiunii“. S'au prezentat următorii membri: Iosif St. Șuluțu, P. Cosma, I. A. de Preda, Andreiu Bărsanu, Dr. I. Stroe, A. Vlaicu, G. Pletoșu, Aurel Ceortea, S. Stoica, T. V. Păcășian, Enea Hodoș, Nicol. Togan, Negruțiu, Dr. Blaga, Dr. Ioan Lupăș, Dr. Radu, Vasile Goldiș, Dr. V. Bologa, Dr. Ioan Borcia, Dr. Ioan Rațiu, G. Precup, Dumit. Lăpădat și secretarii „Asociațiunii“ Oct. Goga și Oct. C. Tăslăuanu.

La orele 10 presidentul „Asociațiunii“, dl Iosif St. Șuluțu deschide prima ședință plenară cu un discours mai lung, în care înșiră lucrările săvârșite până acum din partea secțiunilor literare, dela înființarea lor încoace, și cu privire la viitor insistă, ca membrii secțiunilor literare se colaboreze la „Transilvania“ și la „Biblioteca populară“ a „Asociațiunii“, se țină conferențe și prelegeri populare, să stărue ca să se înființeze însoțiri de tot felul pe sate și să stea într'un ajutor „Asociațiunii“ la rezolvarea problemelor cari numai cu sprijinul secțiunilor se pot rezolva. Discursul de deschidere e primit cu vii aprobări.

Își cetește apoi secretarul literar al „Asociațiunii“, dl Octavian Goga, raportul către secțiunile literare, în care zugrăvește frumos icoana stărilor noastre culturale de astăzi, și înșiră ce s'a putut efec-tui d'n hotărârile din anul trecut ale secțiunilor literare. Comunică în firul raportului, că la concursul pentru un abecedar pe seama adulților au intrat 12 manuscrise, cari au fost predate spre censurare secțiunii școlare. Propune, ca secțiunile să se ocupe cu ideea înființării colportajului și presintă ordinea de zi pentru ședința proxima plenară.

Cu verificarea procesului verbal se încredințează membrii din Sibiu Nicolae Togan și Enea Hodoș, iar ședința se încheie la orele 11, anunțându-se a doua ședință pe mâine la orele 9 dimineasă.

Imediat după ședința plenară și-au ținut secțiunile ședințele lor, fiecare separat.

Nr. 304—1909

[211] 1—3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învățătoresc din comunele bisericesti mai jos numite, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

A. In tractul Dobrei:

1. Radulești, cu salariu de 600 cor., cuartir și lemne de foc.
2. Bătrâna, cu salariu de 600 cor., cuartir și lemne de foc.
3. Lăpușul-inferior-Ohaba, cu salariu de 600 cor., cuartir și lemne de foc.

B. In tractul Deva:

1. Bejan Cănelul-de-jos, cu salariu de 600 cor., cuartir și lemne.
2. Suligete, cu salariu de 600 cor., cuartir și lemne de foc.
3. Hondol, cu salariu de 800 cor., cuartir, grădină și lemne de foc.

Salariile se vor întregi la 1 Iulie 1910 la 1000 cor., în Hondol din mijloacele comunei bisericesti, la celelalte posturi dela stat.

Cei aleși vor fi datori a instrui în școala de repetiție și a cânta cu elevii la sfânta liturgie.

Este de dorit ca concurenții să se prezenteze poporului în sf. biserică înainte de alegere.

Concurenții să-și înainteze cererile de concurs, instruite cu documentele necesare și în timpul indicat, subsemnatului oficiu protopresbiterial.

Dobra, 26 Iunie 1909.

Oficiul protopresbiterial al tract. Dobra și Deva în conțelegere cu comit. parohiale.

Iosif Morariu
prot. și adm. ppresb.

[207] 3—3

Publicațiune.

Comuna bisericască Sohodol, biserică nouă, protopresbiteratul Branului, dă în întreprindere pe calea licitațiunei publice minuenle, zidirea unei școale noue. Materialul necesar precum: piatră, var, năsip, cărămidă, apoi lemnăria și material pentru schele, îl prestează comuna bisericască.

Licitatiunea verbală și cu oferte se va ținea *Duminecă în 12/25 Iulie o. c.* la 2 oare p. m. în cancelaria oficiului parohial, unde doritorii pot până atunci vedea planul și preliminarul de spese, aprobat de Venerabilul consistor sub Nr. 11209 Școl. dto 17 Decembrie 1905, precum și condițiunile mai amănunțite.

Prețul strigării este de 3977 cor. 33 fileri.

Licitanții au a depune vadiu de 10% dela prețul strigării în bani gata sau în hârtii de valoare, iar ofertele închise au a se înainta la oficiul parohial până la 12 ore în ziua licitațiunii.

Comitetul parohial are voe a alege dintre licitanți pe celce va presenta mai mare siguranță și garanție.

Sohodol, în 20 Iunie 1909.

In numele comitetului parohial:

George Babeș George Hermenean
paroh, prezid. secretar.

Nr. 482/909.

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Branului.

Ioan Hamsea
protopop.

Nr. 8344/1909

[205] 3—3

Edict de vânzare.

Averea imobilă rămasă după decedatul Ioan Cloșje, care formează astăzi proprietatea văduvei Maria Cloșje n. Bobeșiu și a copiilor ei majoreni și minoreni de pe teritoriul comunelor Boița și Racovița, cuprinse în protocoalele funduare Nr. 93, 581, 715, 736, 746, 757, 783, 790, 1013, 1372 și a Racoviței Nr. 362, se va vinde din partea acestei sedrii orfanale pe calea licitațiunei publice benevole la 12 August 1909 înainte de amiază la 9 oare în cancelaria comună din Boița.

Prețul de strigare va fi:

1. La țiglarie și la parcele, care se țin de aceasta 10,000 cor.

2. Referitor la celelalte realități prețul de strigare îl va fixa și publica în ziua licitațiunei exmisiu sedrii orfanale.

Vadiul este 10% din prețul de strigare, care este de a se întregi corespunzător celui mai mare ofert.

Condițiunile de licitare se pot vedea la primăria comunei Boița, în cancelaria avocatului Dr. Lucian Borcia (strada Cisnădiei Nr. 45) sau la această sedrie orfanală.

Nagyszeben din ședința sedrii orfanale, ținută la 30 Iunie 1909.

Gottschling,
prezident.

Redactor responsabil Teodor V. Păstian.

Nr. 335—1909

[201] 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului învățătoresc din Petrifalău, protopresbiteratul Sebeșului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt: salariu 600 cor., cuartir și grădină. Salariul se va întregi la suma minimală prin ajutor dela stat.

Cel care va fi ales e dator a ținea în Dumineci și sărbători și strana în biserică.

Concurenții au a-și înainta în termenul deschis cererile instruite conform normelor din vigoare, subsemnatului oficiu protopresbiterial, precum și a se presenta înainte de alegere în biserică spre a-și arăta desteritatea în cântări și tipic.

Sebeș, 19 Iunie 1909.

Oficiul protopresbiterial al Sebeșului.

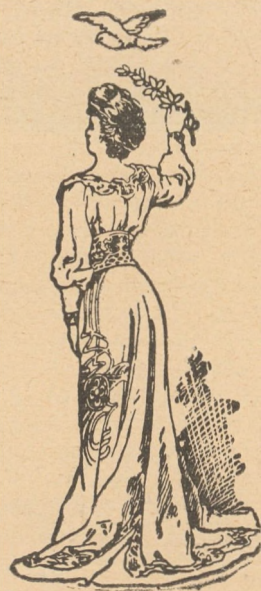
Sergiu Medean
protopresbiter.

Dela Librăria arhidiecezană se poate procura:

Ivela, Cântecul Vetrei luminoase. Pentru voce și pian. Se vinde în favorul asilului pentru orbi „Vatra luminoasă” înființat de M. Sa Regina Elisaveta a României.

Prețul 2 coroane, plus porto 30 bani.

Putere enormă

nu are fiecare om, dar fiecare, care se simte în continuu slab, ostent și sleit, pe care-l dor membrele, care trăește fără curaj și energie, să folosească ocazia, de a face cunoștință cu o recunoscută metodă de vindecare, prin care poate să-și recâștige puterile sale trușesti și spirituale și sănătatea. Cărtica despre „Moderna metodă electrică de vindecare”, dă deslușiri exacte despre tratamentul nostru.

Dacă nu pute-ți să ne cercetați personal, adresați-Vă nouă în scris cu provocare la această gazetă și noi Vă vom trimite cu plăcere **gratuit** broșura noastră.

Int. ord. med. ELECTRO-VITALIZER
Budapest IV. Károlykörut 2. Mezzanin 51.

Ioan Szvetlik, Alsófehér-kut, serie în 29 Decembrie 1908. M. Stim. Die Doctor! Imi pare bine că Vă pot comunica că răgăilele acri sunt cu totul delăturate. Eu sunt de un temperament foarte vesel și pofta de lucru m'a apucat iară. Mersul imi este mai ușor și mai elastic; cu un cuvânt mă simt în toată privința mult mai bine. Aparatul încă tot îl mai folosesc, funcționează perfect.

Coupon pentru o carte gratuită.

Cătră

Int. ord. med. ELECTRO-VITALIZER
Budapest, Károlykörut 2, Mezzanin 51.

Rog trimiteți-mi opul pentru **domni și dame:**

Tratat despre electro-terapia modernă gratis și franco în plic închis.

Numele: _____

Adresa: _____

(209) 2—4

Anunț.

Aduc la cunoștință On. public, că mijlocesc acordarea a tot felul de **împrumuturi** cambiale, ipotecare (pe întabulare) cu obligații etc. la nou înființata bancă culturală „**Lumina**”; precum și **asigurări** după combinațiile cele mai avantajoase. De asemenea **cumpărări și vânzări** de realități de orice categorii. Dau informațiuni și lămuriri detaliate gratuit pe lângă trimiterea portului poștal.

Agentura:

Victor Stoicoviciu
Sibiu, (Jungewaldstr. 2.)

[150] 17—

Aviz.

Un **tinăr român** cu praxă, află aplicare imediată în cancelaria subscrisului notar, pe lângă salariu lunar 30 cor și întreținere afară de haine de pat și spălat.

După diligență și ceva venite laterali.

Cornățel, la 9 Iulie 1909.

Nicolae Bunesu,

(210) 1—3

not. cerc.

Pentru tipografia arhidiecezană din Sibiu se caută

doi culegători

cari să cunoască perfect limba română, eventual și alte limbi. Se mai cere ca respectivii să fie în stare a efectui și lucrări de acidență. — Condiție sigură.

Săpun de lapte de lilie Steckenpferd.

Cel mai bun săpun pentru piele
și contra petelor de soare.

Se capătă pretutindeni!

[38] 20—40

Unde se pot procura

REVERENZI

croite cu chic și lucrate bine? Numai la

IOAN PETRAȘCU

măiestru croitor, Sibiu, Str. Cisnădiei Nr. 30,

pentru că el le croește foarte bine și pe lângă că le lucră din material bun le face și cu un preț de tot moderat și la caz de urgență le poate face în timpul cel mai scurt posibil.

Să mergem dar la el, să sprijinim industria românească, căci numai astfel putem deveni tari și mari!

[13] 21—52

În atențiunea bibliotecelor parohiale.

Dela Librăria arhidiecezană se pot procura următoarele cărți cu prețuri reduse:

	în loc de	numai		în loc de	numai
Cosma, Secretul Podgoranului	5 —	3-85	Eliade, Filozofia lui Lafontaine	2 —	1-60
Crasescu, Ovreul, roman	2 —	1-60	Euripide, Ecuba și Ifigenia în Aulis	1-50	1-20
Culegeri literare	2 —	1-60	Euripide, Ifigenia în Tauria	—60	—40
Dalamestra, Dicționar macedo-român	2 —	1-80	Euripide, Ifigenia	3 —	2-80
Dame, Nouveau dictionnaire roumain-français	5 —	3-90	Florantin, Reforma metoadelor	2-50	—50
Dame, Nouveau dictionnaire français roumain	5 —	3-90	Fagure, Schițe	2-50	1-95
Dame, Istoria României contemporane	2-50	2-20	Filip, Monografia raselor de găini	2 —	1-70
Demetrescu, Izvoade	1-80	1-50	Fortunatu, Cultura prunului	2 —	1-60
„ Priveliști	3-50	2-90	Freytag, Dare și avere, vol. I. 3-50 cu 2-50, vol. II	3 —	2-25
„ Senzitive	1 —	—75	Gane, Păcate mărturisite	3 —	2-20
Demetriad, Opere dramatice	5-50	5-10	„ Zile trăite	3 —	2-50
Densușianu, Românii buni și Românii răi	1-50	1 —	„ Pagini răslețe	2-50	2-20
Derblich, Afecțiunile simulate	4-50	2-80	Gabrovanu, Dina și Dana	2 —	1-60
Dimitrescu, Quatrene	1 —	—80	Georgescu, Albanezii	3 —	2-30
Din scrierile și cuvântările lui I. C. Brătianu	3 —	2 —	Ghica, Scrisori cătră V. Alexandri	3-50	2-80
Dinescu, Metodă pract. de cusut, croit etc.	4-50	2-30	Ghica, Convorbiri ec. I/II	5 —	4 —
Dușescu-Dușu, Considerațiuni critice asupra poeziei noastre populare	2-50	1-50	„ III	1-50	1-20
Dușescu-Dușu, Jianu	1 —	—90	Gorun, Alb și negru	3 —	1-80
			„ Câteva versuri	2 —	1-50
			Grama, A magyar nyelv tanítása	4 —	3-20
			Grigoriu, Teatru de familie	5 —	4-40

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane,